

espurna

NÚM 172 | SETEMBRE 2023 BUTLLETÍ INFORMATIU DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

Edita: Unitat Tècnica UT-902
Servei de Prevenió d'Incendis Forestals

Foto de portada: Exemplant de *Pinus halepensis*. Font: Servei de
prevenió d'Incendis Forestals.

Per a qualsevol aclariment o suggerència contactar amb:
unidadtecnica902@gva.es

BUTLLETÍ ESPURNA

creat per la

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenió d'Incendis Forestals GVA

Està baix la Llicència Creative Commons

Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0)

Creat a partir de l'obra en

<https://agroambient.gva.es/va/web/prevenion-de-incendios/boletines-espurna>

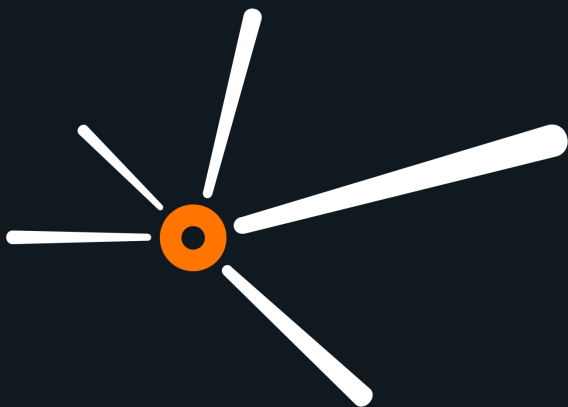
PREVENCIÓ
D'INCENDIS FORESTALS

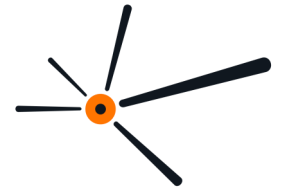

GENERALITAT
VALENCIANA

SUMARI

CLAUS METEOROLÒGIQUES DEL MES	03
DADES ESTADÍSTIQUES	06
Valors acumulats	06
Comparació amb els valors mitjans	07
Evolució mensual: número	08
Evolució mensual: superfície afectada	10
Anàlisi de les causes	11
RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE	13
INCENDIS DEL MES	14
NOTÍCIES I DIVULGACIÓ	15

El mes de setembre de 2023 ha sigut **molt càlid** i **molt humit** en la Comunitat Valenciana.

La temperatura mitjana, 21.7°C, és 1.0°C superior a la de la climatologia de referència (20.7°C) i la precipitació

acumulada ha sigut 86.2 l/m², que és un 49% superior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (57.9 l/m²).

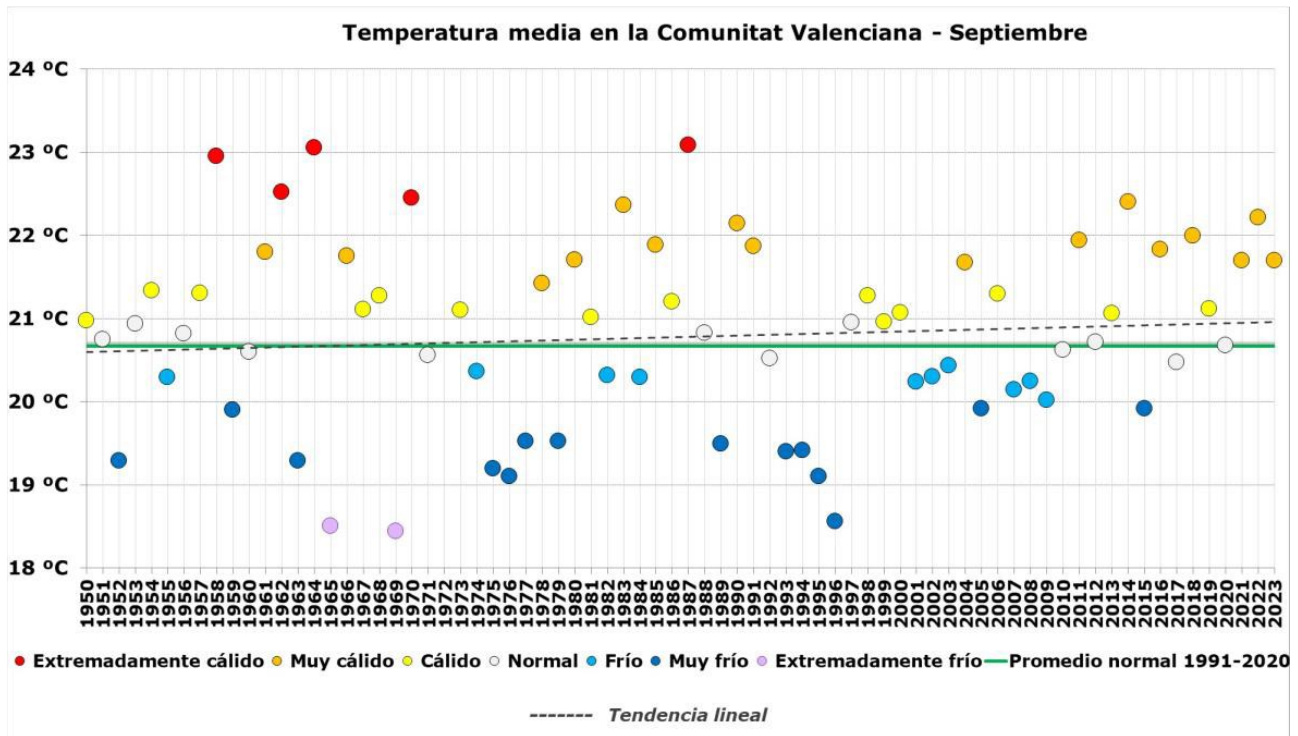

FIGURA 1. Temperatura mitjana del mes de setembre en la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Les majors anomalies càlides s'han registrat a l'interior i a la província de Castelló, amb valors entre 1 i 2 °C superiors a la mitjana normal.

Desagregant les dades entre temperatures mínimes i màximes, hi ha hagut més anomalia a la nit (+1.2°C) que pel dia (+0.8°C).

El mes va començar fresc pels efectes de la DANA que va afectar el nostre territori, que no sols va provocar un descens de temperatures, sinó que també va donar lloc a pluges i tempestes que localment van tindre intensitat torrencial.

Fins al dia 21 les temperatures van romandre lleugerament per damunt dels valors normals i, després d'un breu pic fred els dies 23 i 24 en el qual es van registrar les temperatures més baixes del mes (Ademuz, 4.5°C; Vilafranca, 5.3°C) es va produir un acusat ascens tèrmic que es va prolongar fins al mes d'octubre.

NOTA:

La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET.

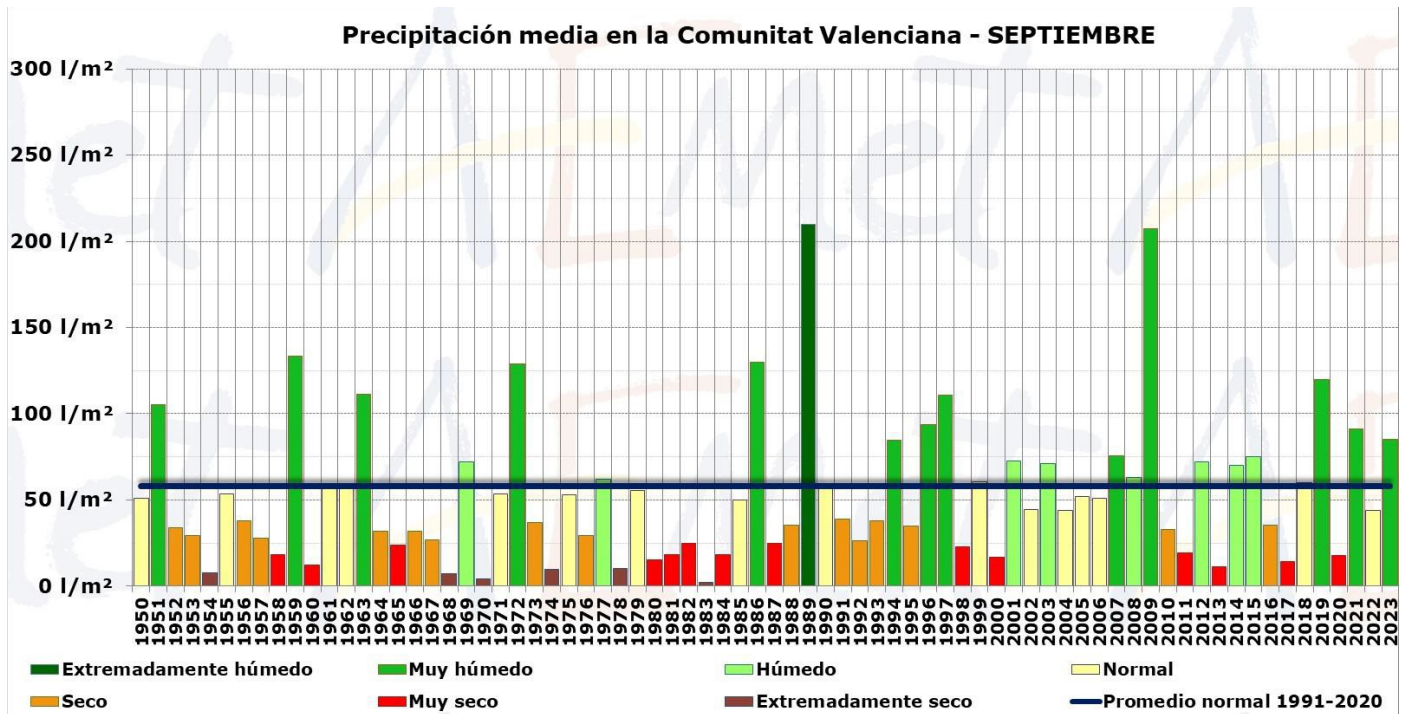
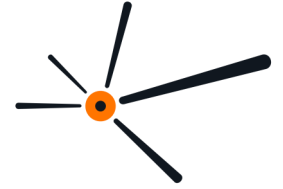

FIGURA 2. Precipitació mitjana en la Comunitat Valenciana el mes de setembre. Font: AEMET.

La precipitació acumulada ha sigut 86.2 l/m², que és un 49% superior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (57.9 l/m²) i, globalment, el mes es qualifica com molt humit.

Entre el dia 2 i el matí del 3 va haver-hi precipitacions generalitzades provocades per la DANA que es va situar a l'oest de la Península, a més d'un flux de vent de llevant humit i inestable en capes baixes. La intensitat va arribar a ser torrencial a la Ribera Alta i en el nord de Castelló.

En el que a intensitat es refereix, destaquen els registres de la matinada del dia 14, quan la intensitat va

ser torrencial, amb acumulats de més de 80 l/m² en menys d'una hora entre Algemés, Sueca i Cullera, on es van superar en poc més de dues hores, entre les 4 i les 6 de la matinada, els 150 l/m².

També la tempesta del dia 12 a Xàtiva va tindre intensitat torrencial i l'última tempesta destacable del mes es va produir en la vesprada del dia 19 i va afectar a l'Horta Sud, a la zona de Silla i Beniparrell.

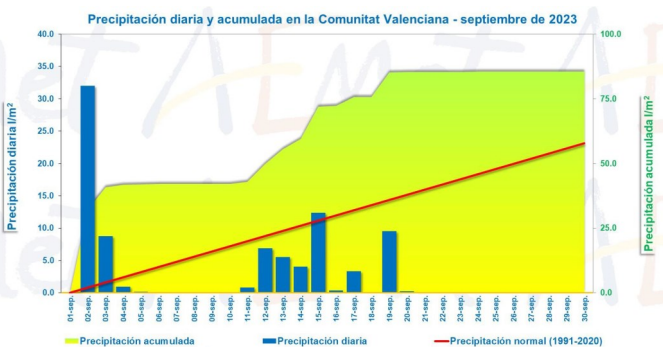

FIGURA 3. Precipitació diària i acumulada durant el mes de setembre de 2023 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

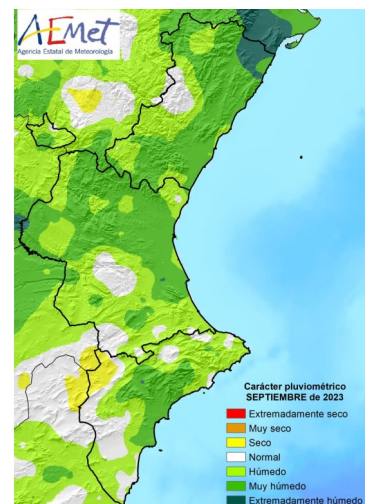

FIGURA 4. Caràcter pluviomètric de setembre de 2023 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

CLAUS

METEOROLÒGIQUES DEL MES

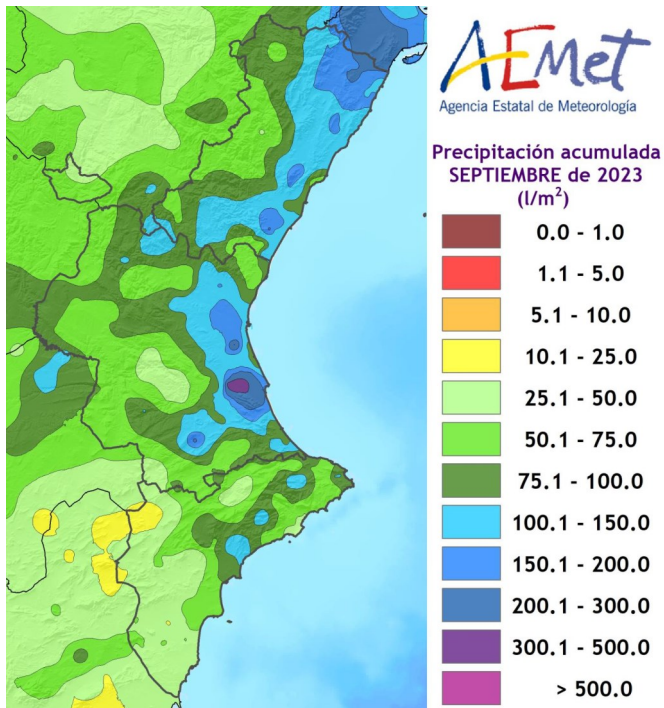
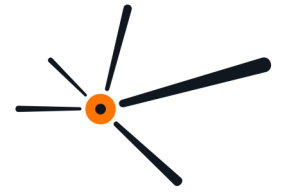

FIGURA 5. Precipitació acumulada el mes de setembre en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

Quant al vent generat per les tempestes, el més significatiu va ser la rebentada humida que es va produir a la Plana Baixa entre Borriana, Nules, les Alqueries i la Vilavella el dia 12, que va provocar ratxes molt fortes i danys generalitzats, sobretot a Borriana.

La calamarsada més destacada es va produir el dia 18, quan una tempesta que va penetrar des de Villatoya, a Albacete, amb una velocitat mitjana superior a 50 km/h, va provocar adverses calamarsades en zones del terme municipal de Requena, com a Camp Arcís, en unes altres del Camp de Túria com Benaguasil, la Pobla de Vallbona, Llúria i també a la Ribera Alta, com Carcaixent.

A partir del dia 21 l'atmosfera es va anar estabilitzant, amb absència de precipitacions la resta del mes i progressiu ascens de temperatures.

En les tres províncies el mes de setembre va presentar superàvit pluviomètric, més acusat a Castelló (+76%) i menys a Alacant (+11%). A València el superàvit mig provincial va ser del 49%. El màxim de precipitació acumulada del mes es va registrar a Algemesí, amb 368.0 l/m².

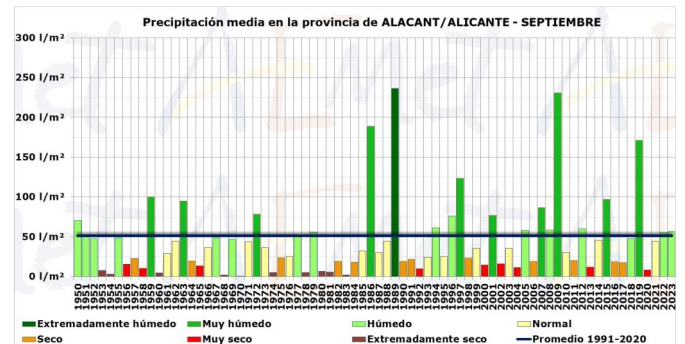

FIGURA 6. Precipitació mitjana el mes de setembre a la província d'Alacant. Font: AEMET.

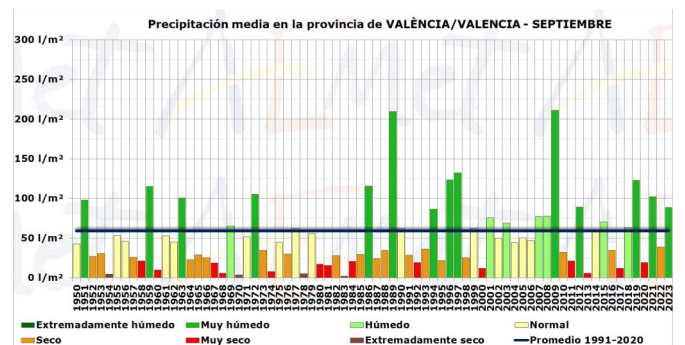

FIGURA 7. Precipitació mitjana el mes de setembre a la província de València. Font: AEMET.

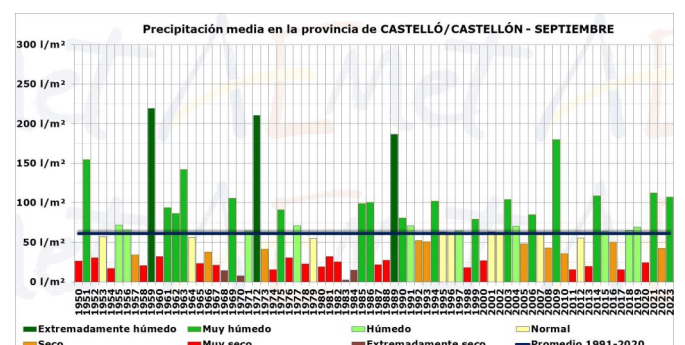
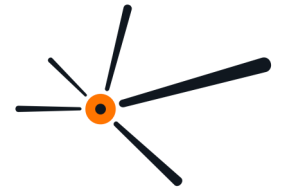

FIGURA 8. Precipitació mitjana el mes de setembre a la província de Castelló. Font: AEMET.

VALORS ACUMULATS

En la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada l'any 2023 per províncies.

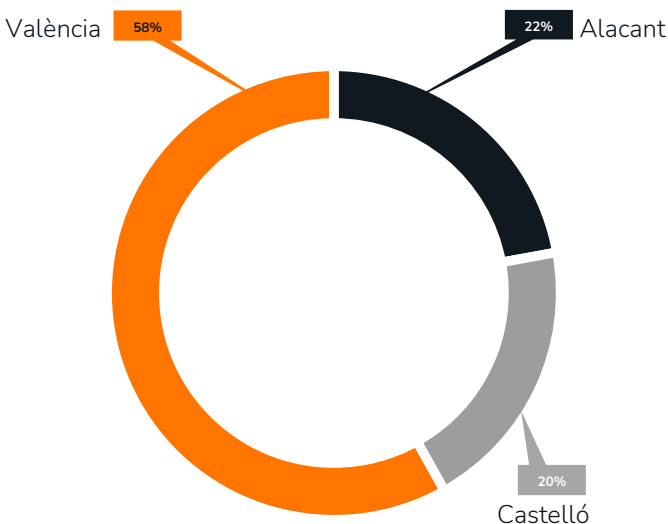
La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València amb 197 incendis que representa el 58% del total. Li segueix Alacant amb 75 que són el 22% dels incendis totals, i finalment la província de Castelló s'han registrat 67 incendis que són

el 20% dels incendis ocorreguts en la Comunitat.

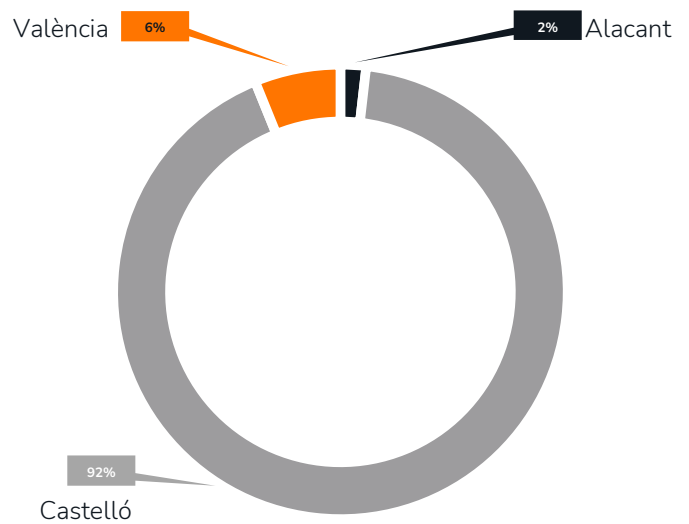
Quant a la superfície forestal afectada, a Alacant s'han vist afectades 67,08 ha que suposen el 2% de la superfície, mentre que València aconseguix el 6% amb 226,30 ha. A la província de Castelló són 3.395,08 ha, sent el 92% en el que portem de 2023, aconseguint una superfície total de 3.688,45 ha en este any.

Província	Número	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	75	1,32	32,32	33,64	33,44	67,08
Castelló	67	4,52	673,67	678,18	2.716,90	3395,08
València	197	64,90	119,85	184,76	41,54	226,30
Total	339	70,74	825,84	896,58	2.791,88	3.688,45

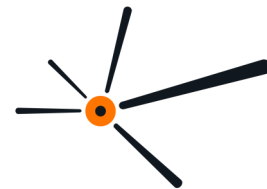
TAULA 1. Número d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2023.

GRÀFIC 1. Número d'incendis en percentatge.

GRÀFIC 2. Superfície afectada en percentatge.

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 3688,45 ha en 339 incendis. Del total de la superfície afectada, 2.791,88 ha suposen superfície arbrada mentre

que 896,58 ha són de superfície rasa, de les quals 70,74 ha corresponen a canyes.

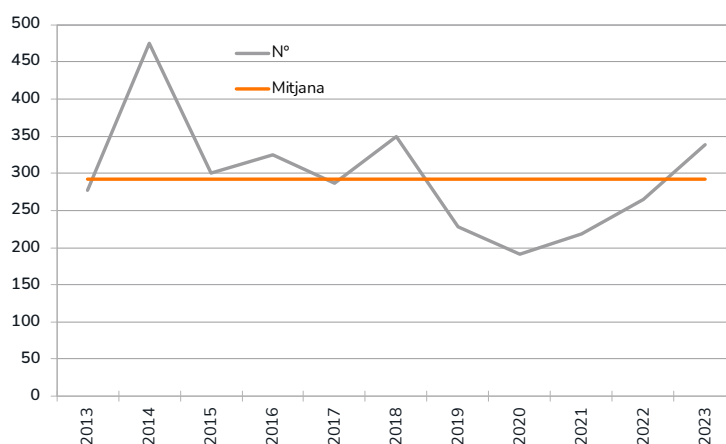
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 30 de setembre en comparació amb l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2023 s'han produït 339 incendis, valor per damunt de la mitjana (292 incendis) de l'últim decenni

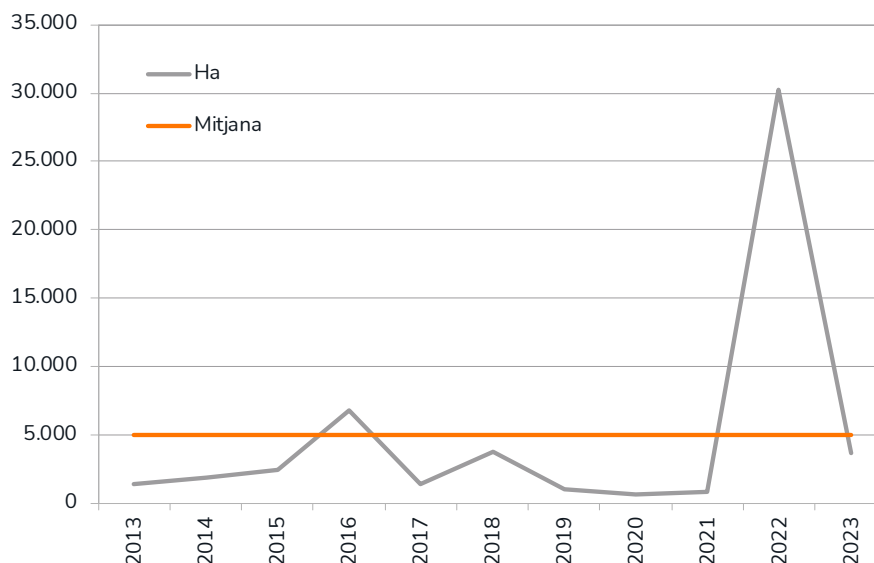
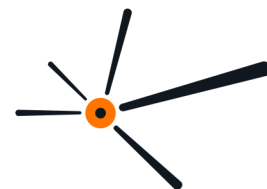
fins al mes de setembre. Quant a la superfície afectada (3.688,45 ha) per a estos mesos de l'any, es troba per davall de la mitjana que s'estableix en 5002,65 ha.

Any	Nº	Superfície
2013	277	1.340,66
2014	475	1.853,76
2015	301	2.414,62
2016	325	6.795,43
2017	287	1.339,16
2018	350	3.717,52
2019	228	954,34
2020	191	597,55
2021	218	781,63
2022	265	30.231,80
2023	339	3.688,45

TAULA 2. Número i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

GRÀFIC 3. Evolució del número d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

GRÀFIC 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

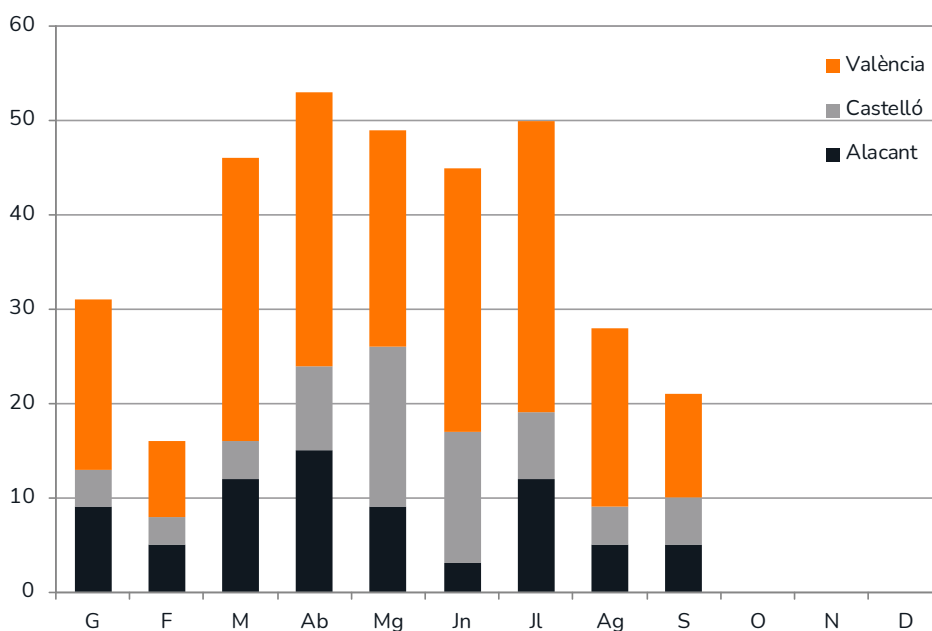
EVOLUCIÓ MENSUAL: NÚMERO

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues

diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	9	4	18	31
Febrer	5	3	8	16
Març	12	4	30	46
Abril	15	9	29	53
Maig	9	17	23	49
Juny	3	14	28	45
Juliol	12	7	31	50
Agost	5	4	19	28
Setembre	5	5	11	21
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Decembre	0	0	0	0
TOTAL	75	67	197	339

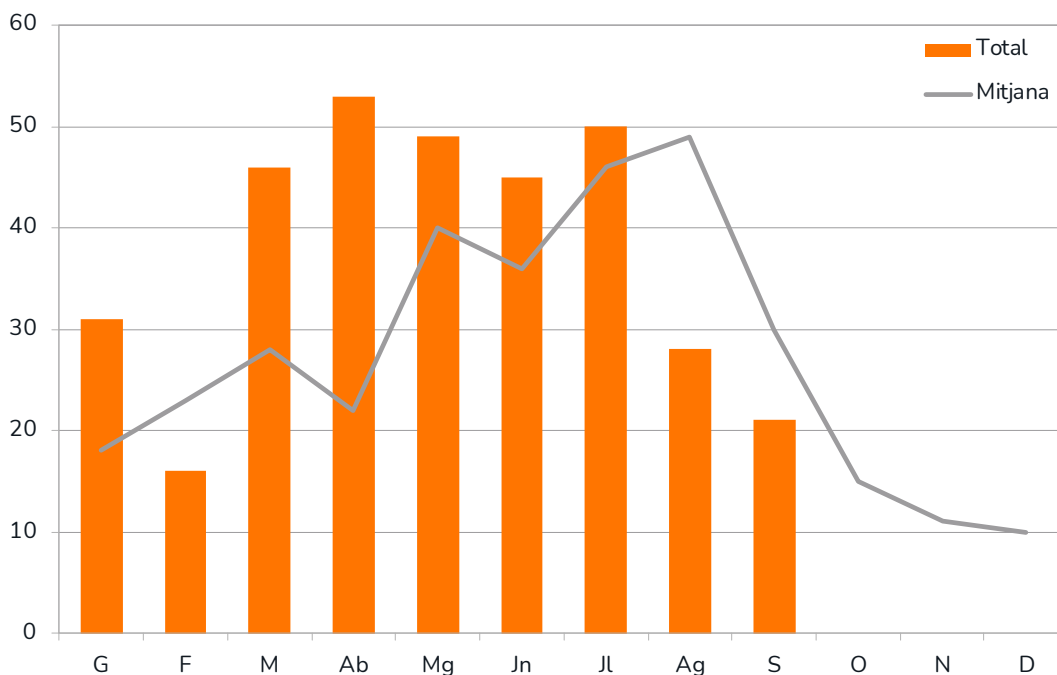
TAULA 3. Evolució mensual del número d'incendis (2023).

GRÀFIC 5. Número d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes de setembre s'han registrat 21 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 5 a la província

d'Alacant, 5 a la província de Castelló i 11 dels incendis a València.

GRÀFIC 6. Número d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

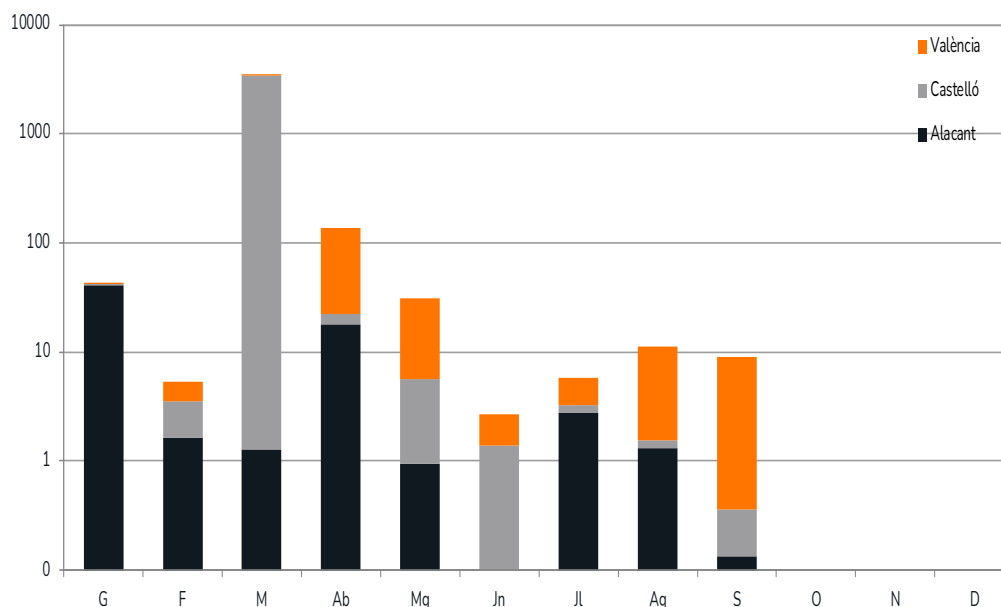
EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al número, si bé en la comparació amb els

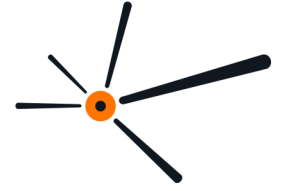
valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	40,95	0,97	1,56	43,48
Febrer	1,63	1,94	1,77	5,34
Març	1,29	3.380,85	62,15	3.444,29
Abril	18,01	4,35	113,13	135,49
Maig	0,94	4,64	25,38	30,96
Juny	0,02	1,36	1,30	2,69
Juliol	2,77	0,53	2,51	5,81
Agost	1,32	0,22	9,72	11,26
Setembre	0,13	0,23	8,77	9,13
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	67,08	3.395,08	226,30	3.688,45

TAULA 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2023).

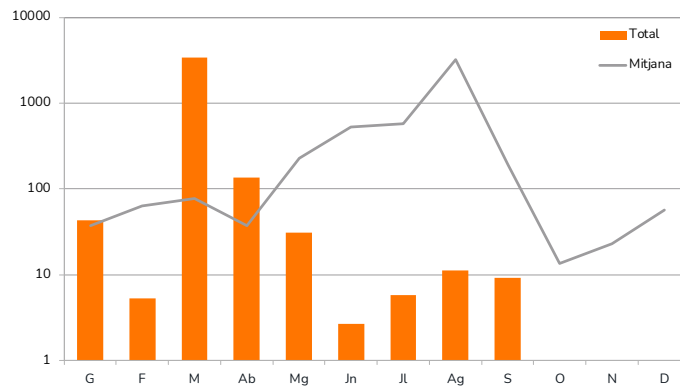

GRÀFIC 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Com podem veure en el gràfic 8, la superfície cremada en este butlletí Espurna ha sigut menor a la mitjana del decenni. Esta ha sigut la tònica general durant el que portem d'any, exceptuant el mes de gener en el qual va

ser similar, i els mesos de març i abril en els quals la superfície afectada va estar per damunt de la mitjana, a causa de l'incendi ocorregut a Villanueva de Viver (Castelló).

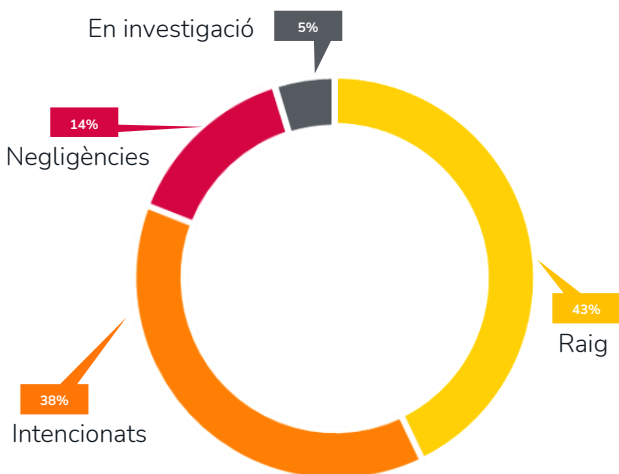

GRÀFIC 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

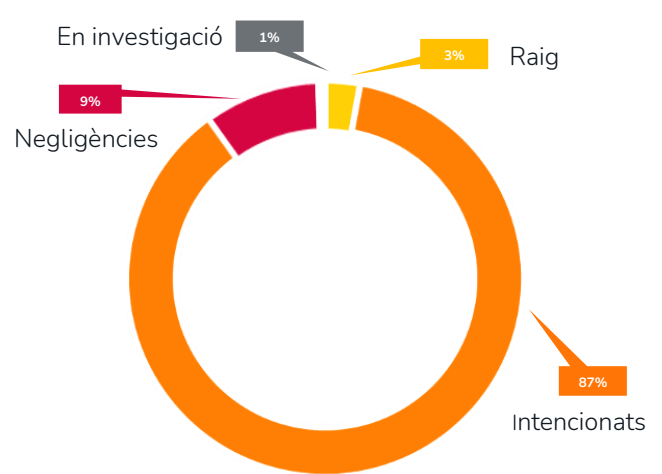
ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes de setembre de 2023.

El mes de setembre s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 9 per causa de llamp, 8 incendis per causa intencionada, 3 per negligències i 1 en investigació.

GRÀFIC 9. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Setembre 2023.

GRÀFIC 10. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Setembre 2023.

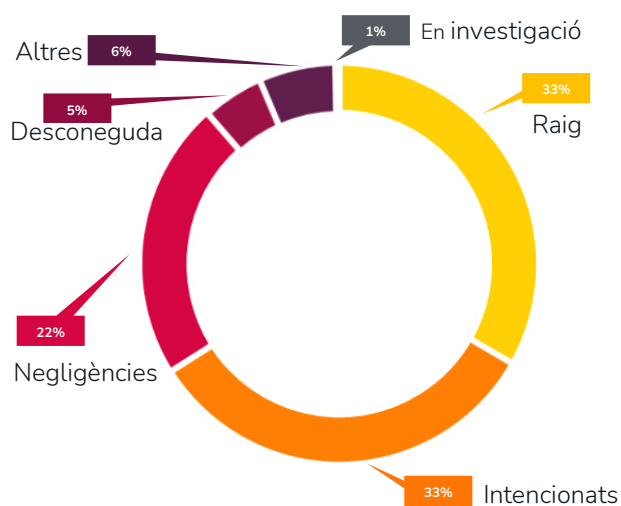
DADES

ESTADÍSTIQUES

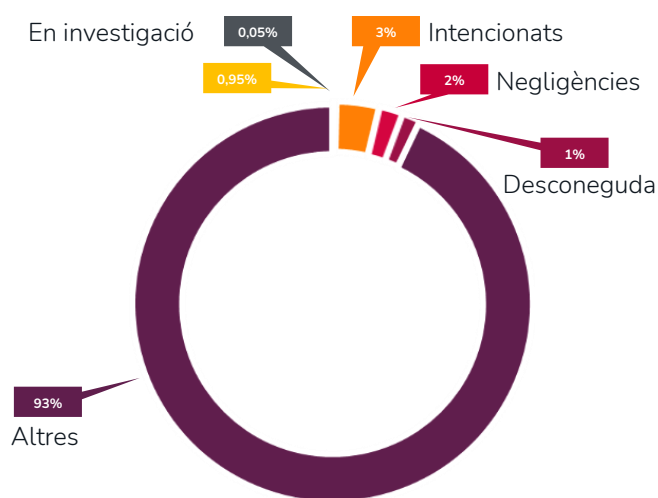

En este any 2023, els incendis intencionats han cremat 126,02 ha que suposen el 3% de la superfície afectada, les negligències han afectat 69,85 ha aconseguint el 2% de la superfície total incendiada, les causes desconegudes han afectat 54,40 ha sent l'1%. Mentre que altres causes han recorregut 3.428,12 ha sent el

93%, i les causes per raig han afectat 10,02 ha, que suposen el 0,95%. I finalment, les causes que estan en investigació han afectat 0,04 ha de superfície forestal que correspon al 0,05% del total cremat en el que portem d'any.

GRÀFIC 11. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2023.

GRÀFIC 12. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2023

RELACIÓ

COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Superfície Forestal	Codi Causa	Paratge	Província
01/09/2023	Torreveija	0,04	2	Cañada de Alarcón, Parque Molino del Agu	Alicante/Alacant
01/09/2023	València	0,1971	1	El Clot del Pujol (La Devesa)	Valencia/València
01/09/2023	Siete Aguas	0,0472	1	Casilla del Alto	Valencia/València
02/09/2023	Borriol	0,1	0	Els Cetinelles	Castellón/Castelló
02/09/2023	Sant Joan de Moró	0,016	0	Fortuño	Castellón/Castelló
02/09/2023	Montesa	0,0065	0	Barranc de la Dama	Valencia/València
02/09/2023	Villargordo del Cabriel	0,0004	0	Peñas Blancas	Valencia/València
02/09/2023	Tuéjar	0,009	0	Bercolón	Valencia/València
04/09/2023	Elx/Elche	0,0033	1	Sierra del Molar	Alicante/Alacant
08/09/2023	Alacant/Alicante	0,0214	1	Lagos de Rabasa	Alicante/Alacant
10/09/2023	Torrent	0,0149	1	Bco. de Chiva	Valencia/València
12/09/2023	Llucena/Lucena del Cid	0,004	0	Polla Rosa	Castellón/Castelló
17/09/2023	Elx/Elche	0,0445	1	Serra del Molar	Alicante/Alacant
17/09/2023	Costur	0,0735	0	El Corvarxo	Castellón/Castelló
19/09/2023	Chelva	0,0005	0	MAS DE SANCHO	Valencia/València
20/09/2023	Elx/Elche	0,025	2	Peña y Carrús	Alicante/Alacant
20/09/2023	La Yesa	0,05	0	Bco. Pelarda	Valencia/València
22/09/2023	Sagunt/Sagunto	0,0088	1	CLOT DEL MORO	Valencia/València
23/09/2023	Peníscola/Peñíscola	0,037	5	Barranco	Castellón/Castelló
24/09/2023	Sagunt/Sagunto	7,6349	1	El Picayo	Valencia/València
29/09/2023	Sinarcas	0,8	2	Campo de Enmedio	Valencia/València

Codis de causes:

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda
- (4) Altres
- (5) En Investigació

INCENDIS

DEL MES

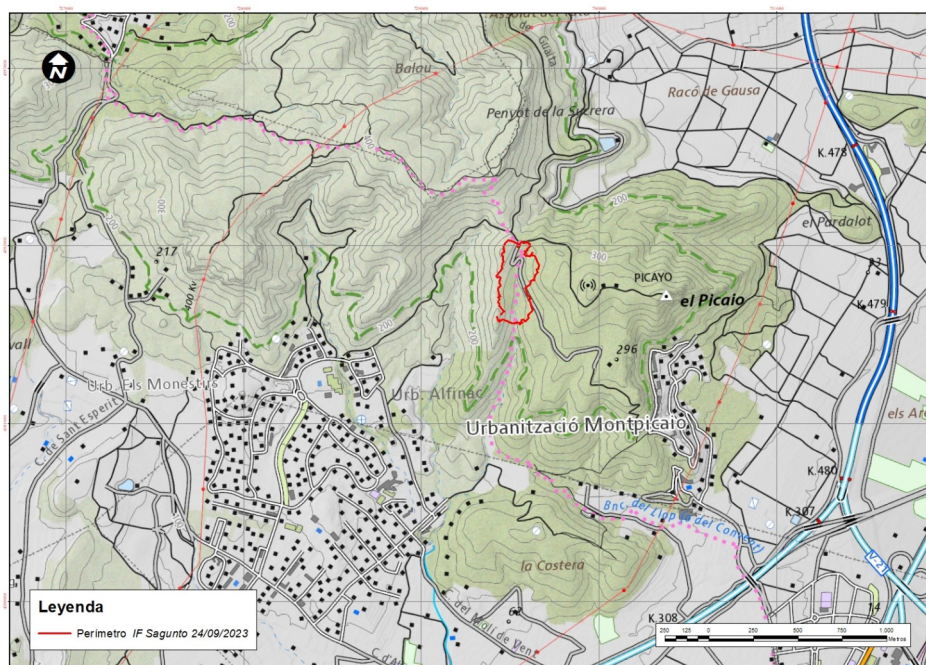
Durant la primera quinzena del mes de setembre, la superfície afectada per incendis va estar per davall dels valors mitjans històrics a causa de les baixes temperatures i a les pluges torrencials, que van permetre la recuperació de la humitat en la vegetació.

Durant la segona quinzena, va augmentar la superfície afectada pel foc, aconseguint valors dins del percentil 25-75, a causa de l'augment de les temperatures i absència de pluges, la qual cosa va permetre augmentar la disponibilitat del combustible enfront dels incendis.

De fet, estes condicions van afavorir el desenvolupament de l'incendi ocorregut en el terme de

Sagunt el dia 24, on es van arribar a calcinar 7,64 hectàrees provisionals al costat de la Muntanya Picaio, prop de les urbanitzacions.

L'incendi, de comportament topogràfic, es va desenvolupar en unes condicions meteorològiques de 20° C de temperatura i humitat relativa entorn del 50%, segons registrava l'observatori forestal d'Alt del Pi. El tipus de combustible present i les condicions topogràfiques (carrera principal per barranc), van provocar que tinguera un inici molt ràpid, amb una columna de fum molt densa.

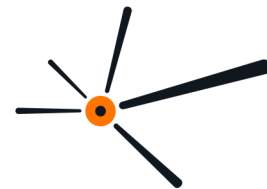

GRÀFIC 13. Mapa del perímetre i ubicació de l'incendi de Sagunt.

FIGURA 14. Desenvolupament inicial de la columna de fum. Font: Observatori Forestal d'Alt del Pi.

Malgrat el seu ràpid desenvolupament inicial, els vents suaus i l'elevada humitat de l'ambient, van limitar el creixement posterior de l'incendi.

La col·laboració entre empreses privades i administració amb la finalitat de desenvolupar tecnologies que permeten, d'una banda, realitzar anàlisis de situacions meteorològiques que puguin pronosticar un augment del risc d'incendi forestal, i, d'altra banda, en cas de produir-se, subministrar dades per a valorar l'evolució d'este, és, en si mateixa, una molt bona notícia.

Això és el que ve succeint entre un grup d'empreses liderat per una empresa de telecomunicacions com és VODAFONE a la qual s'uneix VANTAGE TOWERS i METEOCLIM.

Este grup, i motu proprio, treballa en el desenvolupament d'un sistema de determinació de la precipitació de manera automàtica mitjançant una tecnologia única i pròpia. En un moment determinat es planteja que puguem treballar conjuntament a oferir informació meteorològica en temps real obtenint les dades d'estacions meteorològiques situades a les torres de repetició que donen cobertura a la xarxa de telefonia i dades de VODAFONE. Este projecte s'acaba plasmant en la instal·lació en diverses torres en la zona de Barx, Lluxent, Simat de la Valldigna.

El projecte pilot, es va posar en marxa a l'inici del període d'estiu d'este any 2023. Després de molts mesos d'anàlisis i proves, ha estat subministrant informació

MONITORATGE DE LES CONDICIONS CLIMÀTIQUES

EL SEGUIMENT EN TEMPS REAL DE LES
CONDICIONS AMBIENTALS, ÉS
INDISPENSABLE PER A LA LLUITA CONTRA
ELS INCENDIS FORESTALS.

meteorològica que arribava a les bases de dades que per a este tema té implantat el Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals (SIGIF) de prevenció d'incendis.

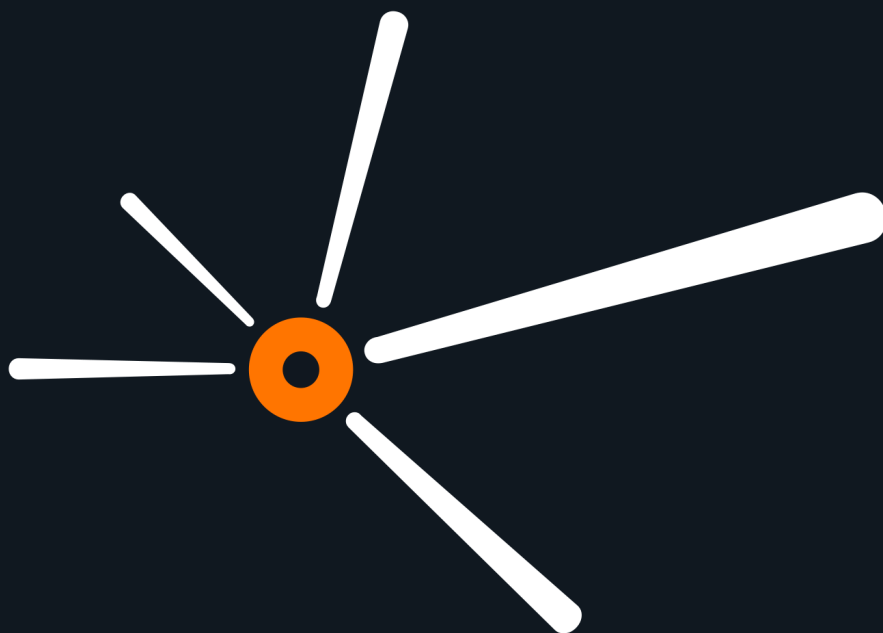
Les dades s'han estat emmagatzemant i han servit per a fer un seguiment rutinari de la situació en la zona i, el millor de tot, és que no han sigut necessaris per a analitzar l'evolució d'incendis forestals, però ací estaven per si ho foren.

Esperem que condisca aquest exemple i cada vegada siguin més les empreses que aposten per col·laborar en desenvolupaments tecnològics que permeten col·laborar en la prevenció d'incendis forestals.

La col·laboració entre entitats
públiques i privades, afavoreix
la generació de coneixement.

FIGURA 15. Lluxent, 2018. Font: Unitat Tècnica UT-902.

espurna.